

dervisningen er billigere for Kommunen at levere end den, der leveres i den egentlige Skole med faste Lærere. Altsaa, naar man udstrækker Kommunens Ret til at kunne lade Børn blive i Forskolen indtil det 10de Aar, saa fristes Kommuneene til at lade Børnene blive der længere, end det er nyttigt og godt for Børnene selv, og den Tid, i hvilken Børnene ere i den egentlige Skole, bliver ogsaa derved meget forkortet; den bliver i Kjøbstæderne 4 Aar og paa Landet egentlig kun 2 Aar, efter som Sommerhalvaaret jo i alt Væsentligt gaar tabt, især naar det skal overlades til Forældrene at bestemme, hvorvidt de ville lade Børnene gaa i Skole eller ikke; men i alt Fald er selv i Kjøbstæderne den Tid af 4 Aar, hvori Børnene kunne være i den egentlige Skole, meget for kort. Jeg vil i Anerkjendelse af, at det er nyttigt, rigtigt og godt, at man faar Ret til at beholde disse Pøgeskoler — hvad der jo forørigt heller ikke hidtil har været nogen Vanskelighed i Veien for — anbefale, at man faar saadanne oprettede, for derved at spare de mange faste Lærere. Desuden vil man ogsaa fremme Undervisningen derved, at man ikke faar Børn ind i den egentlige Skole, som forstyrre Undervisningen for de flinkere Børn, fordi de komme derind uden paa nogen Maade at kunne læse. Det er efter min Mening Pøgeskolens Opgave, at den skal bringe de smaa Børn til at kunne læse, det vil sige saadan nogenlunde, og naar de kunne læse, saa bør de gaa over i den egentlige Skole; saa bør de ikke blive siddende i Pøgeskolen, og derfor har det noget Betænkeligt ved sig at fastsætte disse Aldersgrænser for det Stadium i Skolen, hvorpaa Børnene skulle befinde sig, thi i øverste Klasse i Almueskolerne — jeg taler nærmest om Kjøbstadskolerne, for dem kjender jeg bedst — finder man Børn lige fra 11 til 14 Aar, som arbejde meget godt sammen. Altsaa, det jeg egentlig anser for det Væsentligste, er, at man i Stedet for at lægge Alderen til Grund for den Tid, i hvilken Børnene kunne være i Pøgeskolen, lægger den Kundskab til Grund, som Børnene have erhvervet. Med Hensyn til den egentlige Skole skal jeg blot henholde mig til, hvad jeg allerede har udtalt, at jeg holder paa som det ene Rigtige, at man maa have Undervisning hver Dag. Jeg sætter ikke saa megen Pris paa Haldagsundervisningen, men jeg sætter Pris paa, at Børnene fra Begyndelsen til Slutningen af deres Skoletid bør have Sotolegang 4 à 5 Timer om Dagen, og det kunne Børnene have netop ved Haldagsundervisning. I Loven af 1814 er Tiden bestemt fra Kl. 8 til 11, men om Sommeren er der lagt 1 Time til fra Kl. 7, for at der i denne Tid kan drives Gymnastik. Timen fra Kl. 11 til 12 gaar tilspilde baade for Hjemmet og for Skolen, idet Børnene i denne Time før Middag gaa og drive paa Gaden. Det, som jeg nærmest ønskede,

at man skal gøre ligesom i Loven af 1814, saa at man i Stedet for at sige, at der skal være Hel- eller Haldagsundervisning, sagde, at der skal være Undervisning i Skolen i de og de Timer, hvilket jo ogsaa i større Skoler vilde være ligefremt nødvendigt, for at man kan benytte det samme Skolelokale til det ene Sæt Børn den ene halve Dag og til det andet Sæt den anden halve Dag. I Kjøbstæderne er det sædvanlig indrettet saaledes, at Drengene benytte Lokalet den halve Dag og Pigerne den anden halve Dag, og efterhaanden som Forholdene udville sig paa Landet, forekommer det mig ogsaa, at det vil blive nødvendigt, at man der foretager en Deling af Børnene i forskjellige Hold, saaledes at det ene Hold kan undervises paa en Tid af Dagen, og det andet Hold paa en anden Tid af Dagen. Det Forslag, som sidst blev stillet af Landssthingets Udvalg angaaende Mulkteringen, har ikke vundet den høitærede Ministers Bifald, men jeg tillader mig dog gjentagende at tro, at den Ordning af Mulkteringssystemet, som der er foreslaaet, er langt at foretrække for det nuværende, og jeg skal altsaa henstille til fornøjet Derveielse, om man dog ikke skulde gaa den Vej, som saaledes er bragt i Forslag. Ligeledes skal jeg med Hensyn til Lærernes Raldelse og Afstedigelse meget indstændig anbefale, at man gaar over til det System, som da blev bragt i Forslag fra Landssthingsudvalgets Flertals Side. Det er jo os Alle vitteligt, at der i den Henseende er stadig Misforhold og Klage tilstede, og saavel med Hensyn til Antagelsen af en Lærer som med Hensyn til Vanskeligheden ved at faae en Lærer afstediget, tror jeg, at de Forslag, der bleve stillede af Landssthingsudvalget sidst, fortjene at komme paany under Derveielse og at paagtes. — Efter at have opholdt det høie Thing saa længe, skal jeg forbeholde mig til næste Behandling af Sagen — hvis en saadan finder Sted — at udtale mig nærmere om nogle Punkter, som jeg havde tænkt at omtale allerede idag, nemlig om Fortsættelsesskoler, Haandgjerningsskoler og Folkehøjskoler; disse Punkter kunne jo uden Støde udsættes til en anden Gang, da jeg allerede har havt Ordet saa længe.

Rettsen: Med det foreliggende Forslag til Lov angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevesenet i Gaanden, vil jeg ganske kunne slutte mig til den ærede første Taler, naar han endte sit Foredrag med en Anbefaling til det høie Thing for Lovforslaget, og jeg kan derhos ikke Andet end tiispe en særlig Anbefaling til det høie Thing om at ville med den største Velwillie modtage Forslaget og yde det sin Bistand til, at det kan komme til Live. Jeg mener dermed ikke, at man ubetinget skulde forpligte sig til at kalde Forslaget til Live, saaledes som det foreligger i alle dets Ord og Punkter, men at man med Vel-